

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7236/2545	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) กับ พวก	ผู้ร้อง ขอ ผู้ร้อง ลูกหนี้
	บริษัท ไพร์ชวอเตอร์เฮาส์ คูเปอร์ส เอฟ เอ เอส จำกัด	
	บริษัทอัลฟาเทค อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)	

ป.พ.พ. มาตรา 77, 816

พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/12(9), 90/25, 90/62(1)

เมื่อ พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 หมวด 3/1 ว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้กำหนดให้ศาลเข้ามา กำกับตรวจสอบ และอนุญาตให้มีการกระทำการต่างๆ ได้ ทั้งนี้เพื่อให้แผนฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการสำเร็จลุล่วงไป มีอำนาจในการแต่งตั้ง ผู้ทำแผน และผู้บริหารแผน รวมทั้งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง กรณีจึงรวมถึงการอนุญาต หรือมีคำสั่งอื่นใดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวด้วย เช่นนี้ เมื่อเกิดปัญหาประการใดๆ เกี่ยวกับการดำเนินการฟื้นฟูกิจการและกฎหมายมิได้บัญญัติให้เป็นอำนาจของ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ คณะกรรมการเจ้าหนี้ หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ ทั้งแผนก็มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น โดยชัดแจ้ง บุคคลที่เกี่ยวข้องมีสิทธิยื่นคำร้องเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวต่อศาลโดยตรงได้

การที่ผู้ทำแผนดำเนินคดีแก่ผู้ตรวจ สอบรายงานการเงินและกรรมการของลูกหนี้โดยกล่าวอ้างกระทำละเมิดต่อลูกหนี้ เป็นเหตุให้ผู้ทำแผนคนเดิม ผู้ทำแผนคนใหม่ และผู้บริหารแผน ถูกบุคคลดังกล่าวฟ้องคดีข้อหาละเมิด ย่อมถือได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการกิจการและ ทรัพย์สินของผู้ทำแผนคนเดิม เหตุนี้ค่าทนายความและค่าใช้จ่าย อันเกิด

จากการต่อสู้คดีของผู้ทำแผนคนเดิม ผู้ทำแผนคนใหม่ และผู้บริหารแผน เป็นหน้าที่เกิดขึ้น เนื่องจากการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/62 (1) เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ผู้บริหารแผนสามารถนำเงินจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ชำระค่า ทนายความและค่า ใช้จ่ายดังกล่าวได้

การที่กฎหมายให้ผู้ทำแผนมีอำนาจ หน้าที่ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ ผู้ทำแผนจึงมีฐานะเป็นผู้แทนของลูกหนี้ในวันที่จะกระทำการใดๆ แทนลูกหนี้ในช่วงเวลาจัดทำ แผนฟื้นฟูกิจการภายใต้บังคับของมาตรา 90/45 ประกอบกับ มาตรา 90/14 (9) แห่ง พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 การที่ผู้ทำแผนคนเดิมฟ้องร้องดำเนินคดีแก่ ผู้ตรวจสอบรายงานการเงินกับ พวก โดยอ้างว่า กระทำละเมิดต่อลูกหนี้ นั้น กรณีมิใช่เป็นการกระทำที่จำเป็นเพื่อให้การค่า ตามปกติของลูกหนี้สามารถ ดำเนินต่อไปได้ แต่เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สินได้ หากว่ามีการแพ้คดี ผู้ทำแผนจะกระทำการดังกล่าวได้ จะต้องได้รับอนุญาตจากศาลที่รับคำร้อง ขอ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว การฟ้องร้องดำเนินคดีดังกล่าว จึงอยู่ในขอบอำนาจ และ กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการ ความสัมพันธ์และความรับผิดชอบระหว่างลูกหนี้กับผู้ทำแผน จึง ต้องบังคับตามกฎหมายว่าด้วยตัวแทนตาม ป.พ.พ. มาตรา 77 ประกอบมาตรา 816

คดีสืบเนื่องมาจากศาลแพ่งมีคำสั่ง ให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และตั้งบริษัทไพรัชวอเตอร์ เฮ้าส์ คอร์ปอเรท ริสตัคเจอร์ริง จำกัด เป็นผู้ทำแผน ต่อมามีคำสั่งตั้งบริษัทไพรัชวอเตอร์เฮ้าส์ คู เบอร์ส เอฟ เอ เอส จำกัด เป็นผู้ทำแผน คนใหม่ และวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ ศาลมีคำสั่ง เห็นชอบด้วยแผน โดยมีบริษัทไพรัชวอเตอร์เฮ้าส์ คูเบอร์ส เอฟ เอ เอส จำกัด เป็นผู้บริหารแผน หลังจากนั้น ได้มีการ โอนคดีนี้มาพิจารณาที่ศาลล้มละลายกลาง

ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ทำแผนคนใหม่และ ผู้บริหารแผนยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลาง ขอให้ ศาลล้มละลายกลาง มีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องสามารถชำระค่าใช้จ่ายและค่าวิชาชีพอันเกิดจากการ ต่อสู้คดีของผู้ทำแผนคนเดิม และผู้ร้อง กับพวกรวม ๘ คน จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้

ศาลล้มละลายกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจศาลที่จะอนุญาตให้นำเงินของลูกหนี้มาชำระหนี้ค่าทนาย ความ และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้ทำแผนคนเดิม ผู้ร้องกับพวกรวม ๘ คน ต่อสู้คดีที่มีผลสืบเนื่องมาจากการดำเนินการตามแผน เมื่อไม่มีข้อกำหนดในเรื่องดังกล่าวไว้ในแผน อีกทั้งที่ประชุมคณะกรรมการเจ้าหนี้เสี่ยงข้างมากมีมติไม่ให้นำเงินจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้มาชำระค่าใช้จ่าย ดังกล่าว กรณีจึงไม่อนุญาตให้นำเงินของลูกหนี้มาชำระค่าใช้จ่ายดังกล่าวตามคำร้องของผู้ร้อง จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้อง คำคำร้องให้เป็นพับ

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา

ศาลฎีกาพิจารณาแล้ว วินิจฉัยว่า เมื่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๓/๑ ว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้กำหนดให้ศาลเข้ามา กำกับตรวจสอบและอนุญาตให้มีการกระทำการต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้เพื่อให้แผนฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการสำเร็จลุล่วงไป มีอำนาจในการแต่งตั้งผู้ทำแผนและผู้บริหารแผน รวมทั้งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง กรณีจึงรวมถึงการอนุญาตหรือมีคำสั่งอื่นใดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวด้วย เช่นนี้เมื่อเกิดปัญหาประการใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการฟื้นฟูกิจการและกฎหมายมิได้บัญญัติให้เป็นอำนาจของ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ คณะกรรมการเจ้าหนี้หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ ทั้งแผนก็มีได้กำหนดไว้เป็นประการอื่นโดยชัดแจ้ง บุคคลที่เกี่ยวข้องย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องดังกล่าวต่อศาลได้โดยตรง ดังนั้นศาลจึงมีอำนาจพิจารณาว่าจะอนุญาตให้มี การจ่ายเงินจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อเป็นค่าทนายความและค่าใช้จ่ายใน การดำเนินคดีที่ผู้ทำแผนคนเดิม ผู้ทำแผนคนใหม่ และผู้บริหารแผนถูกฟ้องร้องเนื่องมาจากจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ ได้ และเพื่อประกอบการวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว ศาลมีอำนาจให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทำความเข้าใจประกอบ หรือให้มีการประชุม คณะกรรมการเจ้าหนี้หรือที่ประชุมเจ้าหนี้เพื่อลงมติมีความเห็นในเรื่องดังกล่าวประกอบการพิจารณาของศาลได้ ที่ศาลล้มละลายกลางเห็นว่าไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจศาลที่จะพิจารณาอนุญาต นั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังขึ้น เมื่อการดำเนินคดีดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้ทำแผนคนเดิม กับผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ทำแผนคนใหม่และผู้บริหารแผนถูกบริษัทพีทีเอ็มแอล จำกัด (เดิมชื่อ บริษัทเคพีเอ็มจี พีท มาร์วิค สุธี จำกัด) ฟ้องขอหาละเมิด เรียกค่าเสียหายจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ย่อมถือได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการกิจการและ ทรัพย์สินของ ผู้ทำแผนคนเดิมนั่นเอง เหตุนี้ค่า

ทนายความและค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการต่อสู้คดีของผู้ทำแผนคนเดิม และผู้ร้องจึงเป็นหนี้ซึ่งผู้ทำแผนและผู้บริหารแผนได้ก่อขึ้น เจ้าหนี้นี้ย่อมมีสิทธิได้รับชำระหนี้โดยไม่ต้องขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟู กิจการ เพราะเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ดังที่ปรากฏในมาตรา ๕๐/๖๒ (๑) เมื่อได้รับอนุญาตจาก ศาลแล้ว ผู้บริหารแผนสามารถนำเงินจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ชำระค่าทนายความและค่า ใช้จ่ายดังกล่าวได้

ส่วนกรณีสิทธิเรียกร้องเงินค่าทนาย ความและค่าใช้จ่ายนั้น ศาลฎีกาพิจารณาแล้ว วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติ ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๕๐/๒๕ บัญญัติว่า "ภายใต้บังคับมาตรา ๕๐/๔๒ และมาตรา ๕๐/๖๔ เมื่อศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้ว ให้อำนาจหน้าที่ในการจัดการกิจการ และทรัพย์สินของลูกหนี้ และบรรดาสิทธิตามกฎหมายของผู้ถือหุ้นของ ลูกหนี้ ยกเว้นสิทธิที่จะได้รับเงินปันผลตกแก่ผู้ทำแผน และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๑๒ (๕) มาใช้บังคับแก่ผู้ทำแผน โดยอนุโลม" การที่กฎหมายให้ผู้ทำแผนมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ ผู้ทำแผน จึงมีฐานะเป็นผู้แทนของลูกหนี้ในอันที่จะกระทำการใด ๆ แทนลูกหนี้ในช่วงเวลาจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการภายใต้บังคับของมาตรา ๕๐/๒๕ ประกอบกับมาตรา ๕๐/๑๒ (๕) กล่าวคือ ผู้ทำแผนมีอำนาจที่จะกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้ การดำเนินการค้าตามปกติของลูกหนี้สามารถดำเนินต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย โอน ให้เช่า ชำระหนี้ ก่อหนี้ หรือกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สินไม่ได้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นตามคำร้องอ้าง ว่า จากรายงานของผู้สอบทานรายการทางการเงินของลูกหนี้ พบความผิดปกติเกี่ยวกับรายการทางการเงินของลูกหนี้ ภายใต้การตรวจสอบและรับรองของคณะทำงานบริษัทเคพีเอ็มจี พีท มาร์วิล สุธี จำกัด เป็นเหตุให้ ช. กับพวก ร่วมกันกระทำโดยทุจริตหรือไม่สุจริต เบิกถอนเงิน จ่ายเงิน หรือโอนเงินของลูกหนี้ไปเป็นของตนกับพวก เท่าที่ตรวจพบเป็นจำนวนมากกว่า ๑๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท คณะกรรมการลูกหนี้มีความประสงค์จะฟ้องร้องดำเนินคดีแก่ผู้ตรวจสอบรายงานการ เงินและกรรมการของบริษัทลูกหนี้โดยกล่าวอ้างว่ากระทำละเมิดต่อลูกหนี้ นั้น กรณีมิใช่เป็นการกระทำที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติของลูกหนี้สามารถ ดำเนินต่อไปได้ แต่เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สินได้หากว่ามีการแพ่งคดี การที่ผู้ทำแผนจะกระทำการดังกล่าว ได้จะต้องได้รับอนุญาตจากศาลที่รับคำร้อง ขอก่อน คดีปรากฏว่าผู้ทำแผนได้ยื่นคำร้องเพื่อขออนุญาตฟ้องคดีแล้ว โดยศาลแพ่งมีคำสั่งว่า "เป็นอำนาจของผู้ทำแผนซึ่งมีอำนาจจัดการกิจการแทนลูกหนี้ตามมาตรา ๕๐/๒๕ ที่จะใช้ดุลพินิจดำเนินการอื่นใด รวมทั้งการฟ้องคดีเพื่อเรียกทรัพย์ดังกล่าวกลับคืน ไม่จำเป็นต้องขออนุญาตต่อศาล จึงให้ผู้ทำแผนดำเนินการ

ตามที่เห็นสมควรต่อไป" แม้ว่าจะเป็นการ "ไม่ถูกต้อง แต่เมื่อผู้ทำแผนได้แจ้งความประสงค์ให้ ศาลทราบแล้วและศาลแพ่งซึ่งเป็นศาลที่ รับคำร้องในขณะนั้นเห็นว่าผู้ทำแผนมีอำนาจกระทำการได้เอง กรณีถือได้ว่าศาลแพ่งมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ทำแผนฟ้องคดีได้ การที่ผู้ทำแผนคนเดิม ดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีแก่ ช. กับพวก จึงอยู่ในขอบอำนาจและกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟู กิจการ ความสัมพันธ์และความรับผิดชอบระหว่างลูกหนี้กับผู้ทำแผน จึงต้องบังคับตามกฎหมายว่า ด้วยตัวแทนตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา ๘๘ ประกอบมาตรา ๘๖๖ ซึ่งในการ พิจารณาดังกล่าวศาลจะต้องพิจารณาถึงรายการค่าใช้จ่ายและ ค่าทนายความตามที่ผู้ร้องขอมานั้น ว่ามีเหตุจำเป็นและสมควรเพียงใด การที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งโดยยังมีได้ ใ้ส่วนให้ได้ ความจริงในเรื่องดังกล่าวจึงไม่ชอบ

พิพากษายกคำสั่งของศาลล้มละลายกลาง โดยกำหนดให้ส่งสำเนาคำร้องแก่ลูกหนี้ และ ดำเนินการไต่สวนต่อไป แล้วมีคำสั่งใหม่ตามรูปคดี ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้ให้ศาลล้มละลาย กลางรวมสั่งเมื่อมีคำสั่งใหม่

(วิชา มหาคุณ - ประมาณ ตียะไพบุลย์สิน - ชาลิต ยอดเนร)

ศาลล้มละลายกลาง - นายกงจักร์ โพธิ์พร้อม

ศาลอุทธรณ์